

رۇشنايى قورئان

كىزىك • ئەوانەي خۇدا خۇشى دەۋىن ئەوانەي خۇدا خۇشى ناۋىن

كَيْنَ تَهْ وَانَهَى خُودًا خُوشَى دَهْ وَيْنَهْ؟
وَهْ كَيْنَ تَهْ وَانَهَى خُودًا خُوشَى تَاوِيْنَهْ؟

تَاهَادَهْ كَرْدَنِي: سَوَهَا عِبْدَالْوَاهِدِ عَبَّاس

2023

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(الحمد لله، الحمد لله الكبير المتعال، ذو العظمة والجلال، وأشهد ألا إله إلا الله وحده لا شريك له)، سوپاس و ستایش بۆ ئەو خودایەى له قسه و کرداردا فهرمى به راستگۆی کردوو، وه به نيعمهت و کاملییه وه ستایشی راستگۆیان و چاکه کارانی کردوو.

(وأشهد أن نبينا محمداً عبده ورسوله)، پیغه مبهری خاوهن ئەخلاقى بهرز و باشترین سیفات، که باشترینی ئەو که سهیه که به دلسۆزی و پێزه وه له خودای بهرز نزیك ده بیته وه (صلی الله وسلم وبارک علیه)، وه له سهەر خیزان و هاوه له کانی که باشترین هاوهل و خیزانه کانه، وه سهلامی خوی گهوره له ههر که سیك به مېهره بانى و دلسۆزییه وه شوینیان بکه ویت تا رۆزی دواى.

له ژیر ناوینیشانی: «کین ئەوانه ی خودا خۆشی دهوین و کین ئەوانه ی خودا خۆشی ناوین؟» رۆشنایی قورئان پرۆژه نوویه که ی راده گه یه نیت. ده پرسین کین ئەوانه ی خودا خۆشی دهوین و کین ئەوانه ی خودا خۆشی ناوین؟ قورئانی پیرۆز وه لام ده داته وه، وه کو خودای بهرز ده فه رموویت: ﴿قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴾، واته: (ئهی پیغه مبهر (ﷺ) به ئیمانداران) بلی: ئەگه ر ئیوه خواتان خوش دهویت، ده سا شوینی من بکه ون و له فه رمانی من دهرمه چن، ئەوکاته خواش ئیوه ی خوش دهویت و له گوناح و هه له کانیشتان خوش دهویت، ئەو خوايه لیخۆشبوو و مېهره بانه).

بیگومان ئەم پرسینه ش بۆ ئەوه یه تاكو هه ولبدهین له و که سانه بین که خودا خۆشی دهوین و به دوور بین له و که س و کرده وه و رهفتارانە ی که به هۆیه وه خوشه ویستی خودامان له دهست ده چیت و ده بین به به شیك له و که سانه ی که خودا خۆشی ناوین، خودا په نامان بدات، که

پروژەکانی رۆشنایی قورئان

بېگومان ئەو كەسانەى له كۆمهلهى دووهم دەبن بەر رق و خەشى خودا دەكەون و لەو سۆز و بەزەبىه فراوانەى خودا بېبەش دەبن كە بەرانبەر بەندەكانى و گشت بوونەوهر هەيهەتى.

له قورئانى پېرۆزدا باس له هەردوو كۆمهله كراوه، (ئەوانەى خودا خۆشى دەوين، هەروەها ئەوانەى خودا خۆشى ناوين)، كە ئەمەش هاوسەنگىيەكى ناسك و سەرسوڕهينەرە و خوداش دادوهرى لەسەر ئەم كتېبە گەورەيه كردووه.

پرسياره گرنگه كە هەر دەمىنئەوه:

ئايا هەموو ئەو كارانە دەكەين كە خودا خۆشى دەوئت؟ يان بەشېك لەوهى خودا خۆشى دەوئت؟ ئەوهى خودا خۆشى دەوئت دووباره بخوئنەرەوه و له كار و ژيانى رۆژانەتدا جېبەجېي بكە، وه دووباره بخوئنەرەوه دەربارهى ئەوانەى خودا پېي خۆش نىيه و خۆت لېي بەدوور بگره، ئەمە جېبەجېكردنى كردەي قورئانە، خواى گەوره يارمەتى ئيمه و ئيوهش بدات لەوهدا، (امين).

بەو هيوايەين خودا كارەكانمان ئى وهريگرئت و ببئته جېي رەزامەندى خوى و سوودى دونيا و قيامەتئيش بە ئيمه و ئيوه بگەيهئت.

سۆما عبدالواحد عباس

٢٠٢٣/١/١

بەشی یەكەم:

کۆن ئەوانەى خودا خۆشى دەوین؟

چاکه بکه‌ن، خودا چاکه کارانی خوۆش ده‌وێت

﴿وَأَنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ وَأَحْسِنُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ﴾، [البقرة: 195]

واته: (له رێ و رێبازی خودا بۆ ره‌زامه‌ندی ئه‌و، مال و سامانتان ببه‌خشن، به‌ ده‌ستی خوۆتان، خوۆتان به‌ره‌و تیاچوون مه‌به‌ن (چونکه‌ ره‌زیلی و ده‌ست نوقاوی مایه‌ی تیاچوونه‌)، هه‌میشه‌ خێر و چاکه‌ ئه‌نجام بده‌ن و چاکه‌ خواز بن و (مال و سامانتان له‌ پێناوی خودا ببه‌خشن) چونکه‌ به‌راستی خوا ئه‌و چاکه‌ کارانه‌ی خوۆشده‌وێت).

﴿الَّذِينَ يُنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ وَالْكَآظِمِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ﴾، [آل عمران: 134]

واته: (ئه‌وانه‌ی له‌ خوۆشی و ناخوۆشیدا، له‌ هه‌رزانی و گرانیدا مال و سامانیان ده‌به‌خشن، رق و کینه‌ی خوۆیان ده‌خۆنه‌وه‌ و خوۆگرن، له‌ خه‌لکی خوۆش ده‌بن و لێبوورده‌ن، خوای مه‌هره‌بانیش چاکه‌ کار و چاکه‌ خوازانی خوۆش ده‌وێت).

﴿فَاتَاهُمُ اللَّهُ ثَوَابَ الدُّنْيَا وَحُسْنَ ثَوَابِ الْآخِرَةِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ﴾، [آل عمران: 148]

واته: (ئهوسا ئیتر خوا پاداشتی دونیای پیبه‌خشین (به‌سه‌رکه‌وتن و پایه‌دارپی) پاداشتی چاکی قیامه‌تیشی بو مسوگهر کردن و خوا ئه و چاکه کارانه‌ی خوش ده‌ویت).

﴿فَبِمَا نَقُضِهِم مِّيثَاقَهُمْ لَعَنَّاهُمْ وَجَعَلْنَا قُلُوبَهُمْ قَاسِيَةً يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَن مَّوَاضِعِهِ
وَنَسُوا حَظًّا مِّمَّا ذُكِّرُوا بِهِ وَلَا تَزَالُ تَطَّلِعُ عَلَى خَائِنَةٍ مِّنْهُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْ فَاعْفُ عَنْهُمْ
وَاصْفَحْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ﴾، [المائدة: 13]

واته: (جا به‌هوی ئه‌وه‌وه که نه‌وه‌ی ئیسرائیل به‌رده‌وام په‌یمان و به‌ئینه‌کانیان ده‌شکاند، نه‌فره‌تمان لی‌کردن و دل‌ه‌کانیانمان ره‌ق و سه‌خت و ره‌ش کرد (چونکه یه‌کیک له‌ سیفه‌تیاں نه‌وه‌یه) که: قسه له‌ جی خویدا ناکه‌ن و جی ده‌گورن (به‌ ئاره‌زووی خویان ده‌ستکاری ته‌وراتیشیان کردوه) هه‌روه‌ها به‌شیک له‌ و شتانه‌ی که یاداوهری بوو بویان فه‌راموشیان کرد و، به‌رده‌وام ده‌بینیت و بو‌ت ده‌رده‌که‌ویت که زوربه‌یان خیانه‌تکار و دوژمنکارن، مه‌گه‌ر که‌میکیان نه‌بی‌ت، -له‌گه‌ل ئه‌وه‌شدا قه‌یناکات- هه‌ر لی‌یان خوش ببه‌ و چاوپوشیان لی‌ بکه‌، چونکه به‌راستی خوا چاکه‌کارانی خوش‌ده‌ویت).

﴿لَيْسَ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جُنَاحٌ فِيمَا طَعِمُوا إِذَا مَا اتَّقَوْا وَآمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ثُمَّ اتَّقَوْا وَآمَنُوا ثُمَّ اتَّقَوْا وَأَحْسَنُوا وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ﴾، [المائدة:

[93

واته: (هیچ گوناھێک نییه له سه‌ر ئه‌وانه‌ی که باوه‌ریان هه‌یناوه و کرداره چاکه‌کانیان ئه‌نجامداوه له‌وه‌ی که خواردویانه و خواردویانه‌ته‌وه (پیش هه‌رامکردنیان)، کاتی‌ک خۆیان پاراستبیت له هه‌رامی ئه‌و سه‌رده‌مه و بره‌وان هه‌بوو بێت و کرداره چاکه‌کانیان ئه‌نجام دا بێت و پاشان له تازه هه‌رام کراوه‌کانیش خۆیان پاراستبیت و باوه‌ریان هه‌ینا بێت له دوا بیدا خۆیان پاراستبیت و به‌رده‌وامیش بوو بن له‌سه‌ر چاکه‌کردن، خواش چاکه‌کارانی خۆش ده‌وێت (چاوپۆشی له رابوردوویان ده‌کات)).

په‌غه‌مبه‌ری خوا (ﷺ) ده‌فه‌رموویت: (إِنَّ اللَّهَ مُحْسِنٌ يُحِبُّ الْإِحْسَانَ). صحیح الجامع

واته: (خودا چاکه‌کاره، وه چاکه‌کارانی خۆشه‌وێت).

چاکه‌کاران: ئه‌وانه‌ن که عیبادته‌کانیان به جوانترین و کاملترین شیوه ئه‌نجام

ده‌ده‌ن، دوور له دوورویی و شاره‌زا و دلسۆزانه‌ن تێیدا.

خودا ئەوانەى خۆشدهوێت که خۆيان پاک رادهگرن

﴿وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْمَحِيضِ قُلْ هُوَ أَذَىٰ فَأَعْتَزِلُوا النِّسَاءَ فِي الْمَحِيضِ وَلَا تَقْرُبُوهُنَّ حَتَّىٰ يَطْهُرْنَ فَإِذَا تَطَهَّرْنَ فَأْتُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ﴾، [البقرة: 222]

واته: (ئەى پىغەمبەر ﷺ) پرسىارت لىدهکهن دەربارەى (عادهتى مانگانەى ئافرهت) پىيان بلى: ئەوه ئازار و زەرەرە، کهوابوو خۆتان بە دوور بگرن لە هاسەرەکانتان که لەو حالەتەدا بن و نزیکیان مەکهون تا پاک دەبنەوه، جا کاتیک پاک و خاوین بوونەوه و خۆيان شت بچنە لایان، بەو شیوهیەى که خوا فەرمانى داوه، بەراستی خوا تەوبەکاران و پاکانى خۆشدهوێت (ئەوانەى پراوەت و ناوهرۆکیان پاکه)).

﴿لَا تَقُمْ فِيهِ أَبَدًا مَّسْجِدٌ أُسِّسَ عَلَى التَّقْوَىٰ مِنْ أَوَّلِ يَوْمٍ أَحَقُّ أَنْ تَقُومَ فِيهِ ۗ فِيهِ رِجَالٌ يُحِبُّونَ أَنْ يَتَطَهَّرُوا ۗ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُطَهَّرِينَ﴾، [التوبة: 108]

واته: (هەرگیز لەو مزگهوتەدا رامهوهسته بۆ نوێژ کردن (چونکه) بەراستی مزگهوتیک شایستهیه که تۆ تیايدا بوهستیت بۆ نوێژ کردن تیايدا، که هەر لە یهکه م رۆژهوه لهسەر بنچینهى تهقوا و خواناسى دروست کراوه، (چونکه) لەو مزگهوتەدا چەند کهسانیکى مەردى تیادايه که زۆر حەز دەکهن خۆيان خاوین رابگرن (لە دەروون و پراوەتدا)، خواش بەردهوام ئەوانەى خۆش دەوێت که خۆيان پاک رادهگرن).

پرۆژه‌کانی رۆشنایی قورئان

ته‌وبه‌کاران: ئەوانەن که ئەگەر خراپە‌یه‌ک یان ناشەرعییە‌ک، یان سته‌میکیان کرد له خۆیاندا، یادی خودا ده‌کەن و خێرا ته‌وبه‌ ده‌کەن، له‌ نزیکه‌وه‌ روو له‌ خودا ده‌کەن و داوای لیخۆشبوون له‌ گونا‌هه‌کانیان ده‌کەن، و له‌ سه‌ر ئەو هه‌له‌ و تاوانه‌ به‌رده‌وام نین که‌وا له‌ نافه‌رمانی کردوویانه‌.

پاک‌که‌ره‌وه‌کان: ئەوانەن که له‌ پیسی و فه‌سادی به‌دوورن و خۆیانی لیئاده‌ن.

خودا ئارام‌گرانی خۆش‌ده‌وێت

﴿وَكَايْنٍ مِّن نَّبِيٍّ قَاتَلَ مَعَهُ رَبِّيُونَ كَثِيرٌ فَمَا وَهَنُوا لِمَا أَصَابَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَمَا ضَعُفُوا وَمَا اسْتَكَانُوا وَاللَّهُ يُحِبُّ الصَّابِرِينَ﴾، [آل عمران: 146]

واته: (چه‌نده‌ها پیغه‌مبه‌ر هه‌بوون که خواناس و پیاوچا‌کانی زۆر له‌ گه‌لیدا بوون و دژ به‌ دوژمنان جه‌نگاون، جا ئەوانه‌ هیچ کات سستی و بی‌زاری و بی‌تاقه‌تی رووی تیئنه‌کردوون به‌هۆی ئەوه‌ی که تووشیان هاتوو له‌ پیناو رێبازی خوادا، لاواز و بی‌پێز و سه‌رشۆریش نه‌بوون بۆ دوژمنان، خوای گه‌وره‌ش ئەو ئارام‌گر و خۆپارا‌گرانه‌ی خۆش‌ده‌وێت).

ئارام‌گری: زیندانی‌کردنی نه‌فسه‌ له‌وه‌ی که پێویسته‌ لییه‌وه‌ زیندانی بکریت، له‌وه‌ی شه‌رع داوای ده‌کات.

خودا پاریزکارانی خوشدهوئیت

﴿بَلَىٰ مَنْ أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِ وَاتَّقَىٰ فَإِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ﴾، [آل عمران: 76]

واته: (نه خیر وانیهه؛ ههر کهس ئه و پهیمانیه که داویه تی به خوا جیبه یی کردبیت و خوی پاراستبیت له حه رام، ئه وه به راستی خوا پاریزکاران و دیندارانی خوشدهوئیت).

﴿إِلَّا الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ثُمَّ لَمْ يَنْقُصُوكُمْ شَيْئًا وَلَمْ يُظَاهِرُوا عَلَيْكُمْ أَحَدًا فَأَتِمُوا لِمِثْمٍ عَهْدَهُمْ إِلَىٰ مُدَّتِهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ﴾، [التوبة: 4]

واته: (به لام ئه و هاوه لگه رانه ی که پهیمانان له گه لیاندا به ستووه، پاشان پابه ندی پهیمانیه که بوون و هیچیان لی که م نه کردووه و یارمه تی که سیشیان نه داوه دژتان، ئه وه ئیوه پهیمانیه که یان بو به رنه سه ر و ته واوی بکه ن، تا کاتی دیاری کراویان، چونکه به راستی خوا پاریزکارانی خوش دهوئیت).

﴿كَيْفَ يَكُونُ لِلْمُشْرِكِينَ عَهْدٌ عِنْدَ اللَّهِ وَعِنْدَ رَسُولِهِ إِلَّا الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ فَمَا اسْتَقَامُوا لَكُمْ فَاسْتَقِيمُوا لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ﴾، [التوبة: 7]

واته: (چون پهیمان دهبیت بو هاوه لگه ران (ئه وانیه که چه نده ها جار پهیمان دهسکینن)، لای خوا و لای پیغه مبه ره که ی (پهیمان نابیت)؟! جگه له وانیه که له پال

پروژه کانی روشنائی قورئان

مزگهوتی حه رام و (که عبه دا) په یمانتان (له گه لیاندا مؤرکرد) هه تا ئه وان پابه ند و راست و دروست بن له سه ر په یماننه که یان به ران به ر ئیوه وه، ئه وه ئیوه ش پابه ند و راست و ره وان بن بؤیان، چونکه به راستی خوا پاریزکارانی خو ش ده ویت).

پیغه مبه ری خوا (ﷺ) ده فه رمو ویت: (إِنَّ اللَّهَ لَا يَنْظُرُ إِلَى أَجْسَامِكُمْ، وَلَا إِلَى صُورِكُمْ، وَلَكِنْ يَنْظُرُ إِلَى قُلُوبِكُمْ). رواه مسلم

واته: (خودا سه یری جه سته تان ناکات، وه سه یری شیوه و رووخسارپشتان ناکات، به ئکو سه یری دلتان ده کات).

له خواترسان: ئه واننه که باوه رپان به غه یب هه یه و نویتز داده مه زریئن و کاته کانیا ن له و شتانه ی که خودا پیی به خشیون سه رفده که ن، ئه واننه که باوه رپان به هه موو ئه و شتانه هه یه که بو محمد دابه زیوه (ﷺ).

خودا نه وانهی خویش دهوین که پشتی پی دهبهستن

﴿فَبِمَا رَحْمَةٍ مِّنَ اللَّهِ لِنْتَ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظًا لَّالْقَلْبِ لَآنْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ﴾، [آل عمران: 159]

واته: (که و ابوو (ئهی محمد ﷺ)) به هوی رهمه تی خواوهیه تو نهرم و هیمن بوویت له گه لیاندا، خو نه گهر تورپه و قسه رهق و پی به زهی بوویتایه، نه وه هه موو له دهورت بلاوهیان ده کرد، که واته چاوپوشیان لیبکه و لییان ببوره و داوای لیخوش بوونیان بو بکه، له کار و پیشه اتدا پرس و رایان پی بکه، (دوای مه شورهت و پرس و پا) نه گهر برپارتدا (کاریک نه نجام بدهیت، نه نجامی بده و) پشت به خوا ببهسته، چونکه به راستی خوا نه وانهی خوشدهویت که پشتی پیده بهستن).

پشت به خوا به ستوان: نه وانهن که پشت به خودا دهبهستن و پشتی پیده بهستن له کاتیکدا بیتوانایی نیشان ده دن و هه موو کاروباره کانیان ده خه نه ده ست خوا.

خودا مافپهروهه رانی خوش دهوئیت

﴿سَمَاعُونَ لِلْكَذِبِ أَكَّالُونَ لِلسُّخْتِ فَإِنْ جَاءُوكَ فَاحْكُم بَيْنَهُمْ أَوْ أَعْرِضْ عَنْهُمْ وَإِنْ تُعْرِضْ عَنْهُمْ فَلَنْ يَضُرُّوكَ شَيْئًا وَإِنْ حَكَمْتَ فَاحْكُم بَيْنَهُم بِالْقِسْطِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ﴾، [المائدة: 42]

واته: (ئهو) (جوله کانه) زور به دل گهرمی گوی بۆ درؤ دهگرن و که سایه تیان ناپوخته و زور حه رامخوور و سوو خوورن، جا نه گهر کیشه یه کیان هه بوو، هاتن بۆ لات (تو سه ره به ستی) داوه ری بکه یت له نیوانیاندا یان گوئیان پینه ده یت، خو نه گهر گوئیان نه ده یتی، نه وه هه رگیز ناتوانن هیچ جو ره زیانیکت پیبگه یه نن، خو نه گهر دادوه ریت کرد له نیوانیاندا دادپهروهه رانه نه نجامی بده، چونکه به راستی خوا دادپهروهه ر و ماف پهروهه رانی خوش دهوئیت).

﴿وَإِنْ طَائِفَتَانِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ اقْتَتَلُوا فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا فَإِنْ بَغَت إِحْدَاهُمَا عَلَى الْأُخْرَى فَقَاتِلُوا الَّتِي تَبْغِي حَتَّى تَفِيءَ إِلَى أَمْرِ اللَّهِ فَإِنْ فَاءَتْ فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ وَأَقْسِطُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ﴾، [الحجرات: 9]

واته: (نه گهر دوو دهسته، یان دوو تا قم له موسلمانان بوو به شهریان، نه وه دهسته جی هه ول بدهن ریکیان بخهن و ئاشتیان بکه نه وه، خو نه گهر لایه کیان هه ر دهستدریژی ده کرده سه ر لاکه ی تر، نه وا ئیوه به گز نه وه یاندا بچن کهسته م و دهستدریژی دهکات، هه تا ده گه ریته وه بۆ فه رمانی خوا... جا گهر لایه نه سه رکه شه که بۆ فه رمانی خوا سه ری دانه وانند، نه وه ئیوه ناو برژیوانیکی دادگه رانه له نیوانیاندا بکه ن

پرۆژه‌کانی رۆشنایی قورئان

و دادپه‌روه‌ری ئه‌نجام بدهن، چونکه به‌راستی خوا ئه‌وانه‌ی خوش ده‌وێت که دادپه‌روه‌ری ئه‌نجام ده‌دهن).

﴿لَا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ يُقَاتِلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَلَمْ يُخْرِجُوكُمْ مِّنْ دِيَارِكُمْ أَنْ تَبَرُّوهُمْ وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ﴾، [الممتحنة: 8]

واته: (دڵنیاش بن که خوا قه‌ده‌غهی ئه‌وه‌تان لی ناکات که چاک په‌فتاری و دادپه‌روه‌ری بکه‌ن له‌گه‌ڵ ئه‌و که‌سانه‌دا جه‌نگیان دژ نه‌کردون و دژایه‌تی ئاینیان نه‌کردون و له‌ شوێنه‌وارتان ده‌ریان نه‌کردون، چونکه به‌راستی خوا دادپه‌روه‌رانی خوش ده‌وێت).

پیغه‌مبه‌ری خوا (ﷺ) ده‌فه‌رموویت: (إِنَّ الْمُقْسِطِينَ عِنْدَ اللَّهِ عَلَىٰ مَنَابِرٍ مِّنْ نُورٍ، عَنِ يَمِينِ الرَّحْمَنِ عِزٌّ وَجَلٌّ - وَكَلَّمَا يَدَيْهِ يَمِينٌ - الَّذِينَ يَعْدِلُونَ فِي حُكْمِهِمْ وَأَهْلِيهِمْ وَمَا ؤَلُوا).

مجموع فتاوی

واته: (ئه‌وانه‌ی که له‌ رۆژی قیامه‌تدا له‌سه‌ر مینه‌ره‌کانی رووناکین دادپه‌روه‌رانن، له‌ لای راستی خوای به‌خشنده‌وه‌ن، -هه‌ردوو ده‌ستی ئه‌و ده‌ستی راستن- ئه‌وانه‌ن که دادپه‌روه‌رن له‌ دادگایی‌کردنیا، دادپه‌روه‌رن له‌گه‌ڵ خێزانه‌کانیان و ئه‌وه‌ی پێیان سپێردراوه (له‌ کاروباردا)).

دادپه‌روه‌ران: ئەوان دادپه‌روه‌رن له برپارداندا و له هەر شتیک که پێیان سپێردراوه، راستودروستن و بانگه‌واز بۆ راستی ده‌کەن، فه‌رمان به‌ چاکه‌ ده‌کەن و قه‌ده‌غه له خراپه‌ ده‌کەن، له‌ خودا ده‌ترسن و په‌یوه‌ندی خزمایه‌تی ده‌پاریزن.

خودا ئەوانه‌ی خۆشده‌وێت که له‌ پێناوی ده‌جه‌نگن

﴿إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًّا كَانَتْهُمْ بُنْيَانٌ مَّرْصُوصٌ﴾، [الصف: 4]

واته: (به‌ راستی خوا ئەو که‌ سانه‌ی خۆش ده‌وێت که ده‌جه‌نگن له‌ پێناو رێبازی خوا دا به‌ یه‌ک ریز و یه‌ک پارچه‌ و یه‌ک دڵ، چونکه‌ هه‌روه‌ک کۆشکیکی به‌ رزی قایه‌ی داریژراون به‌ قورقوشم).

پێغه‌مبه‌ری خوا (ﷺ) ده‌فه‌رمووێت: (ثَلَاثَةٌ يَضْحَكُ اللَّهُ إِلَيْهِمْ: وَالْقَوْمُ إِذَا

صَفُّوا فِي قِتَالِ الْعَدُوِّ)، ورواه ابن ماجه

واته: (سێ جوور که‌س هه‌ن خودا به‌ روویاندا پێده‌که‌نێت (یه‌کیک له‌وانه): که‌ سێکه‌ که‌ ریز ده‌به‌ستێت بۆ شه‌رکردن له‌ پێناو خودا).

پێکه‌نینه‌ی خوا به‌ رووی که‌ سێکدا به‌ واتای لێخۆشبوونییه‌تی.

شوینی پیغه مبه ربکه ون تاكو خودا خوشی بوین

﴿قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴾، [آل عمران: 31]

واته: (ئەي پيغه مبه ربکه ﷺ) به ئيمانداران (بئي): ئەگەر ئیوه خواتان خوش دەویت، دە شوینی من بکه ون و له فرمانی من دهرمه چن، ئەوکاته خواش ئیوهی خوش دەویت و له گوناح و ههله کانیشتان خوش دەبیت، ئەو خویه لیخو شبوو و مپه ره بانه).

پیویستی خوشه ویستی خوا: هەر که سیك شوین پیغه مبه ربکه ویت ئاماژهیه بۆ دئسۆزی بانگه وازییه که ی بۆ خوشویستی خودای گه وره، وه خوداش خوشی دهویت و له گونا هه کانی خوش دهبیت، و ره حمی پئ دهکات و ئاراسته ی دهکات له هه موو وته و کرده وه کانیدا، وه هه رکه سیك شوین پیغه مبه ربکه ویت ئەوا خوشه ویستی بۆ خودای گه وره نییه، له بهر ئەوه یه خوشه ویستی بۆ خودا ناچار ی تاک دهکات شوین پیغه مبه ره که ی بکه ویت له کار و فرمانیدا.

خودا نه وانه ی خوشدهوین که ملکه چ و فرمانبردارن

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَنْ يَرْتَدَّ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّهَ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٍ عَلَى الْكَافِرِينَ يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَخَافُونَ لَوْمَةَ لَائِمٍ ۚ ذَٰلِكُمْ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ﴾، [المائدة: 54]

واته: (ئه ی نه وانه ی باوهرتان هیئاوه، ههر کهس له ئیوه له ئایین و بهرنامه که ی وهرگه پیت و پاشگهز بیته وه، ئه وه (ههر خوی زهره دهکات) ئه وه له ئاینده دا خوا که سانیک ده هیئته کایه وه (ئه وهنده رپک و پیک و باوهر دامه زراون) پهروه ردگاری مه زن خوشی دهوین، ئه وانیش ئه ویان خوش دهویت، ههروه ها ملکه چ و فرمانبردار و بهسوزن بو ئیمانداران و سهربلند و نه خور و دهروون بهرزن بهسه ر بیباوه راندا، له پینا و رپبازی خوادا و بو به دهسته پینانی رهزامه ندی ئه وه وه ول دهدهن و خهبات دهکه ن و تیده کوئن، له لومه ی لومه کهرانیس ناترسن (ئه م خوشه ویستی و هه لباردن و سوز و تیکوشانه) فهزل و ریزی تایبه تی خویه که دهیبه خشیت به ههر کهس که بیهویت و (شایسته بیت) و خوا فراوانگیر و زانایه (به نه پنی و ئاشکرا، به شایسته یی و ناشایسته یی ههر کهس و ههر لایه نیک)).

خودای گه وره ئاگادارمان دهکاته وه، ههرکه سیک له دینه که ی دوور بکه ویتته وه له هیچ شتی کدا زیان به خودا ناگه یه نیت، به لکو زیان به خوی دهگه یه نیت. وه خودا بهنده ی دلسوزی هه یه، و مروئی راستگویی هه یه، گه رهنی هیدایه تیان کردووه، که

پروژه کانی روشنائی قورئان

ئەوان تەواوترینی دروستکراوەکانن لە پرووی وەسفەو، بەهێزترینیان لە پۆحەکاندا،
و بەشتەترینیان لە ئەخلاقدا. فزیلەتییەکە خۆدا پێی دەبەخشیت. و ئەگەر خۆدا
بەندەیهکی خۆش بویت، ئامرازەکانی بۆ ئاسان دەکات، هەموو سەختییەکی بۆ ئاسان
دەکات، سەرکەوتنی پێدەبەخشیت لە ئەنجامدانی کارە چاکەکان و وازەهێنان لە
خراپە، و دڵی بەندەکانی بە خۆشەویستی و سۆزەو بۆی قبول دەکات.

خۆشەویستی ئیمانداران بۆ پەرەردگاریان: پروکردنە ئەو بە تەنھا لە پەرستشدا، وە
شوینکەوتنی پێغەمبەرەکی (ﷺ) لە هەموو ئەو شتانە ی که هیناویەتی.

خۆشەویستی پەرەردگار بۆ باوەرداران: بەرزترین نیعمەتە بۆ ئەوانە ی که دەپەرستن
و هەکو یارمەتییان دەدات، ئاسانکاری بۆ چاکەیان بۆ دەکات لە هەموو کارێکدا،
بەندەکانی هیوای بەردەوامبوون و مانەوێ ئەو نیعمەتە دەخوازن.

بەشی دووهم:

کۆن ئەوانەى خودا خۆشى ناوین؟

خودا دهستدریژی کارانی خوشناوئیت

﴿وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ﴾، [البقرة:

[190

واته: (بجهنگن له پیناوی ریبازی خوادا دژی ئهوانه‌ی که دژتان دهجهنگن، نه‌که‌ن دهستدریژی بکه‌ن (دژی ژن و منال و مالآت و... هتد) چونکه به‌راستی خوا ئه‌و دهستدریژکه‌رانه‌ی خوش ناوئیت).

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُحَرِّمُوا طَيِّبَاتِ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ

الْمُعْتَدِينَ﴾، [المائدة: 87]

واته: (ئه‌ی ئه‌وانه‌ی که باوه‌رتان هیناوه، ئه‌و ناز و نیعمه‌ته چاکانه‌ی که خوا بو‌ی حه‌لال کردوون له خوتانی حه‌رام مه‌که‌ن و له سنوور ده‌رمه‌چن و دهستدریژی مه‌که‌ن، چونکه به‌راستی خوا دهست دریژکارانی خوشناوئیت).

﴿ادْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ﴾، [الأعراف: 55]

واته: (هاناو هاوار بکه‌ن له په‌روه‌ردگارتان به‌ پارانه‌وه‌ی به‌کول، به‌ نه‌ینی (له‌کات و شوینی له‌باردا) چونکه به‌راستی ئه‌و زاته دهست دریژکارانی خوش ناوئیت (مه‌به‌ست ئه‌وانه‌ن که هانا و هاوار بو‌ غه‌یری خوا ده‌به‌ن)).

پرۆژەکانی رۆشنایی قورئان

دهستدریژکار (سه‌رپیچیکار): ئەو کەسە یە کە داوای گوناھ و پچرانی پە یوھندی خزمایەتی دەکات، واتا ئەو کەسە ی کە پارانەوھ بو گوناھ دەکات، وەک پارانەوھ لە خودا بو ئەوھ یارمەتی بدات لە زیناکردن یان دزیکردن، یان بە نارەوا پچرانی پە یوھندی خزمایەتی.

ئیمانداران ئەو شتانە لە بەرچاوی دەگرن کە خودا و پیغەمبەرە کە ی حەرامیان کردووە.

خوا هیچ کافرێکی تاوانباری خۆشناوێت

﴿يَمْحَقُ اللَّهُ الرِّبَا وَيُرِي الصَّدَقَاتِ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ كَفَّارٍ أَثِيمٍ﴾، [البقرة: 276]

واتە: (خوا، سوو، تەفروتونا دەکات و بەرە کە تی لی هەل دەگرت، بەلام پاداشتی خێر و سامان بە خشین برەو پێ دەدات و بەرە کە تی تی دەخات بیگومان خوا هیچ کافرێکی تاوانباری خۆشناوێت).

کافرێ گوناھبار: ئەو کەسانەن کە ئەوھ ی فەرمانی پیکراوھ لە بە خشین جیبە جێ ناکات و بە نەدەکانی خوداش سەلامەت نین لە خۆی و لە خراپە کارییە کە ی، کاریکی کردووە (بیبروایبە کە ی) هۆکاریکە بو گوناھە کە ی و سزا کە ی.

خوئه و کسانه‌ی خوشناوئیت که تووی خراپه ده‌چینن

﴿وَإِذَا تَوَلَّى سَعَى فِي الْأَرْضِ لِيُفْسِدَ فِيهَا وَيُهْلِكَ الْحَرْثَ وَالنَّسْلَ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْفُسَادَ﴾،

[البقرة: 205]

واته: (هه‌ر کاتیک ئه‌و جووره که‌سه پشته هه‌لکرد و ده‌سه‌لاتی په‌یدا کرد؛ هه‌ول و کووش ده‌دات له‌زه‌ویدا تا ئاشووب به‌ریا بکات و خراپه بروئیت و کشتوکال له‌ناو ببات و پاکتاو کردنی ره‌گه‌زی ئه‌نجام بدات، بیگومان خوا فه‌ساد و خراپه و تاوانی ناوئیت).

﴿وَابْتَغِ فِيمَا آتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ وَلَا تَنْسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَأَحْسِنَ

اللَّهُ إِلَيْكَ سَوَاءٌ لِيُفْسِدَ فِي الْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ﴾، [القصص: 77]

واته: (هه‌ولبده به‌و مال و سامانه‌ی خوا پی به‌خشیووی مالی قیامه‌ت و به‌هه‌شتی به‌رین بکره و به‌شی خوشت له‌دونیا‌دا به‌ه‌لائی فه‌راموش مه‌که، چاکه له‌گه‌ل به‌نده‌کانی خوادا بکه هه‌روه‌ک خوا چاکه‌ی هه‌یناوه‌ته ری‌ت، نه‌که‌ی هه‌ولئ فه‌ساد و گوناح و تاوان بده‌ی له‌زه‌ویدا، چونکه به‌راستی خوا ئه‌و که‌سانه‌ی خوشناوئیت که تووی خراپه ده‌چینن).

پرۆژەکانی رۆشنایی قورئان

﴿وَقَالَتِ الْيَهُودُ يَدُ اللَّهِ مَغْلُولَةٌ غُلَّتْ أَيْدِيهِمْ وَلُعِنُوا بِمَا قَالُوا بَلْ يَدَاهُ مَبْسُوطَتَانِ يُنفِقُ كَيْفَ يَشَاءُ وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِّنْهُمْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ طُغْيَانًا وَكُفْرًا وَالْقَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ كُلَّمَا أَوْقَدُوا نَارًا لِلْحَرْبِ أَطْفَأَهَا اللَّهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ﴾، [المائدة: 64]

واته: (ئەو جوولەكە (نەفام و خوانەناسانە) دەیانوت: خوا دەستی بەستراوە و خیری لە دەست نابێتەو! دەك دەستیان بەستراو و بیخیر و كەلهپچه و تووشی شەلەل بێت، دەك نەفرینیان لێ بێت، بۆ خۆیان و قسەیان. نەخیر، وانیه بەلكو دوو دەستی (پەر لە بەرەكەتی پەروردگار) هەمیشە و بەردەوام كراوێه، چۆنی بویت و چەندی بویت دەبەخشیت! سویند بێت زۆرەیان ئەوێ نێردراوێه خوارووە بۆت كە قورئانە لەلایەن پەروردگارێهەو یاخی بوون و ستەمیان زیاد دەكات و نغرویان دەكات لە كوفردا، ئیمەش هەتا رۆژی قیامەت دوژمنایەتی و رق و كینه مان لەنیوانیاندا بەرپاكردوو، هەر كاتێك دەیانەوێت جەنگ بەرپا بكەن و ئاگری شەر هەلبگیرسیین خوا دەيكوژنیتەو و نایەلێت تەشەنە بكات، ئەوانە زۆر بە پەلە و بە گەرمی هەوڵی بلابوونەوێه فەساد و تاوان دەدەن لە زەویدا، خواش ئەو كەسانە خۆش ناوێت كە تۆوی خراپە دەچینن).

گەندەلی (الفساد): بریتیه لە كۆمەلێك پەفتار و كردار و بیروباوەر كە تاكێك یان كۆمەلگەیهك ئەنجامی دەدات و پێچەوانە ی بنەماکانی شەریعەتی راستەقینە و بڕگەکانی شەریعەتی ئیسلامییه، ئەمەش دەبێتە هۆی زیانگەیاندن بە تاك و كۆمەلگە.

خودا سته‌مکارانی خوشناوئیت

﴿وَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُوَفِّيهِمْ أُجُورَهُمْ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ﴾، [آل

عمران: 57]

واته: (ئه‌وانه‌ش که باوه‌ریان هیناوه (به ئایینی ئیسلام) و کاروکرده‌وه چاکه‌کانیان ئه‌نجام داوه، ئه‌وه خوا به ته‌واوی پاداشتیان ده‌داته‌وه، به‌راستی خوا سته‌مکارانی خوشناوئیت).

﴿إِنْ يَمَسُّكُمْ قَرْحٌ فَقَدْ مَسَّ الْقَوْمَ قَرْحٌ مِّثْلُهُ وَتِلْكَ الْأَيَّامُ نُدَاوِلُهَا بَيْنَ النَّاسِ وَلِيَعْلَمَ

اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَيَتَّخِذَ مِنْكُمْ شُهَدَاءَ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ﴾، [آل عمران: 140]

واته: (ئه‌گه‌ر زام و سه‌ختی و ناخۆشییه‌ک (له‌جه‌نگی ئو‌حودا) دا تووشی ئیوه‌هاتووه، ئه‌و خه‌لکه‌ش (له‌جه‌نگی به‌دردا) تووشی هه‌مان زام و سه‌ختی و ناخۆشی هاتن، ئیمه‌ئه‌و پرۆژگارانه‌ده‌ستاوده‌ست پێ ده‌که‌ین له‌ناو خه‌لکیدا (تاله‌جه‌هانی واقعی‌شدا) ئه‌وانه‌ی باوه‌ریان هیناوه‌خوا ده‌ریان بخات و هه‌ندیکتان بکات به‌شایه‌ت و به‌پله‌ی شه‌هیدی بگه‌ن، بێگومان خوا سته‌مکارانی خو‌ش ناوئیت).

پروژه‌کافی روشنائی قورئان

﴿وَجَزَاءُ سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِّثْلُهَا فَمَنْ عَفَا وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ﴾،

[الشوری: 40]

واته: (جا تۆله‌ی هەر تاوانیک به ئەندازه‌ی تاوانه‌که‌یه بۆ زیاد و که‌م، ئەو که‌سه‌ی لیخۆشبوونی هه‌بیته و چاوپۆشی و چاکسازی بکات، ئەوه پاداشتی لای خواجه، به‌راستی خواسته‌مکارانی خۆش ناویته).

زۆلۆم: بریتیه له سه‌رپێچیکردن له‌و سنوورانه‌ی که خودای گه‌وره‌ دایناوه، و سه‌رپێچیکردنه له‌و قه‌ده‌غه‌کردنانه‌ی (که تیری ناکه‌ن).

سته‌مکار: ئەو که‌سه‌یه که سته‌م له‌ خه‌ڵک ده‌کات، به‌ ناره‌وا هێرشیان ده‌کرێته سه‌ر.

ئیسلام به‌ توندی هۆشدارێ ده‌دات له‌ زۆلۆم و به‌ ناهه‌ق به‌ کارهێنانی مافه‌کان، هه‌روه‌ها لیکه‌وته‌ی ترسناکی بۆ سته‌مکار رێکخستوووه ئە‌گه‌ر ته‌وبه‌ نه‌کات بۆ لای خودا نه‌گه‌رێته‌وه و مافه‌کان بۆ خاوه‌نه‌کانیان نه‌گه‌رێته‌وه.

خواسانی خۆبه‌گه‌وره‌زان ولوتبه‌رزانی خۆش ناوئیت

﴿وَلَا تُصَعِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ﴾،

[لقمان: 18]

واته: (هه‌روه‌ها پرووت وه‌رمه‌گه‌ره له خه‌لکی و (لووت به‌رز مه‌به و به‌چاوی سووک سه‌یریان مه‌که)، به‌سه‌ر زه‌ویدا به‌ناز و فیزه‌وه مه‌پۆ، به‌پراستی خوا ئه‌و که‌سانه‌ی خۆش ناوئیت که‌ خۆه‌ه‌لکێش و فه‌خر فرۆش و فیزاوین).

﴿لِكَيْلَا تَأْسَوْا عَلَىٰ مَا فَاتَكُمْ وَلَا تَفْرَحُوا بِمَا آتَاكُمْ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ﴾،

[الحديد: 23]

واته: (ئه‌مه‌ش بۆ ئه‌وه‌ی که‌ خه‌فه‌ت نه‌خۆن بۆ ئه‌وه‌ی له‌کیستان چووه و به‌وه‌ش د‌ل‌خۆش و غه‌پرا نه‌بن که‌ پیمان به‌خشیوون (واته که‌شخه نه‌که‌ن)، چونکه‌ خوا که‌سانی خۆبه‌گه‌وره‌زان و فه‌خرفرۆشی خۆش ناوئیت (ئه‌وانه‌ی به‌به‌خشینی به‌هره‌کان غه‌پرا ده‌بن و خۆباده‌ده‌ن و فیز ده‌که‌ن)).

له‌قورئان و فه‌رمووده‌دا قه‌ده‌غه‌کردنی لووتبه‌رزانی بۆ ئه‌وه‌هاتووه، بۆ ئه‌وه‌ی موس‌لمان هه‌میشه‌ د‌ل‌یکێ زیندووی هه‌بی‌ت و د‌لسۆزی و ئیمانی هه‌بی‌ت و هه‌میشه‌ ویژدانی له‌حاله‌تی وریاییدا بی‌ت، و هه‌میشه‌ هه‌یزی خودای گه‌وره‌ له‌بیری‌ت و به‌

پروژه‌کافی روش‌نایی قورئان

خوبه‌زلزانی نه‌مینه‌ته‌وه، وه په‌شیمان ده‌بیته‌وه له هه‌موو ئه‌و شتانه‌ی که له پرووی لووتبه‌رزیه‌وه پشتگوپی خستوو، و داوای لی‌بوردن له خودا ده‌کات و ته‌وبه‌ده‌کات، په‌حم به لاوازه‌کان ده‌کات، چونکه لووتبه‌رززی و خوبه‌زلزانی نه‌خوشین که دینه‌ی پروچی لاوازه‌وه، و وا ده‌کات هه‌میشه هه‌ست به‌وه بکه‌ن که باشت‌ترینان له نیو هه‌موو مروّفه‌کاندا هه‌یه، بویه له قورئانی پروژدا خوبه‌زلزانی به مانای ئه‌وه هاتوو، که ئه‌و که‌سه‌یه که سه‌رسامه به‌خوی.

خو بیاوه‌رانی خوئ ناوئت

﴿قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَإِن تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ﴾، [آل عمران: 32]

واته: ((دوو باره) پئیان بلئ: فه‌رمانبه‌رداری خو و پئغه‌مبه‌ر بن، خو ئه‌گه‌ر سه‌پئچی بکه‌ن و پشتی تئبکه‌ن ئه‌وه‌ دلنئابن خو بیاوه‌رانی خوئ ناوئت).

﴿لِيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْ فَضْلِهِ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ﴾، [الروم: 45]

واته: (تا خو زور به زیاده‌وه پاداشتی ئه‌وانه بداته‌وه که ئیمانئان هئناوه و کرده‌وه چاکه‌کانئان ئه‌نجامداوه، به‌راستی ئه‌و زاته‌ کافرانی خوئ ناوئت).

گه‌وره‌ترین کوفر: ئئنکاری وه‌حدانئیه‌تی خودایه، یان ئئنکاری شه‌ریعه‌ت، یان پئغه‌مبه‌رایه‌تی، وه‌ کوفر به‌ نکوئیکردن له‌ نئعمه‌ت زیاتر به‌کارده‌هئئیرئت.

ئه‌و که‌سه‌ی ئئنکاری له‌ بوونی خو یان شه‌ریعه‌ت یان پئغه‌مبه‌ر بکات به‌ کافر داده‌ندئت.

خوآنه و کسانه‌ی خوئناوئت که

به سه‌روهت و سامانیان له خوآن بای دهن

﴿إِنَّ قَارُونَ كَانَ مِنْ قَوْمِ مُوسَى فَبَغَى عَلَيْهِمْ وَآتَيْنَاهُ مِنَ الْكُنُوزِ مَا إِنَّ مَفَاتِحَهُ لَتَنُوءُ بِالْعُصْبَةِ أُولِي الْقُوَّةِ إِذْ قَالَ لَهُ قَوْمُهُ لَا تَفْرَحْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْفَرِحِينَ﴾، [القصص: 76]

واته: (بیگومان قارون له قهوم و خوئشانی موسا بوو که چی (به‌هوی مأل و سامانییه‌وه) خوی گیف ده‌کرده‌وه به‌سه‌ریاندا و فیزی به‌سهردا ده‌کردن، نه‌وه‌نده مأل و سامان و داراییمان بیبه‌خشیبوو، که به‌راستی کلیلی گه‌نجینه و قاسه‌کانی به‌چهند که‌سیکی به‌هیز به‌گرانی هه‌لده‌گیران، (له‌کاتی لووت به‌رزیه‌که‌یدا) هه‌ندیک ئیمانداري خزمی پیمان وت: که‌شخه‌مه‌که و له‌خوت بای مابه‌به‌م سامانه، چونکه بیگومان خوآنه و کسانه‌ی خوئناوئت که‌که‌شخه‌ده‌که‌ن به‌سه‌روهت و سامانیانه‌وه و له‌خوآن بای دهن).

ئیماندار دلخوش (فرح) ده‌بیت به‌وه‌ی که‌خودا رینمای کردوو به‌ئیسلام، وه‌خودا یارمه‌تی داوه بو نوئزکردن به‌کۆمه‌ل، وه‌خودا یارمه‌تی داوه که‌رئز له‌دایک و باوکی بگریت و په‌یوه‌ندی خزمایه‌تی بپاریزیت و یارمه‌تی بدات بو هه‌ر کاریکی چاکه‌کردن. وه‌سوپاسی خودا بکات بو هه‌ر نیعمه‌تیک که‌پی به‌خشراوه.

به‌لام سه‌باره‌ت به‌خوشی سه‌رزه‌نشترکراو: نه‌و خوشییه‌یه که‌له‌گه‌ل خویدا لووتبه‌رزنی و خو‌به‌گه‌وره‌زانین و خو‌به‌زلزانین و سووکایه‌تیکردنی خه‌لکی له‌گه‌ل‌دایه، نه‌مه‌یه که‌سه‌رزه‌نشترکراو ده‌کریت.

خودا حەزی بە قسەى ناشرین و ناو و ناتۆره نییه

﴿لَا يُحِبُّ اللَّهُ الْجَهْرَ بِالسُّوءِ مِنَ الْقَوْلِ إِلَّا مَنْ ظَلِمَ ۗ وَكَانَ اللَّهُ سَمِيعًا عَلِيمًا﴾، [النساء:

[148

واته: (بیگومان خوا حەز ناکات له قسەى ناشرین و نابەجی و ناو و ناتۆره وتن و جنیودان، مەگەر کەسێک ستهم لیکراو بیّت، خوا هەمیشە و بەردەوام بیسەر و زانیە).

خودا پێی خوش نییه کە قسە بە دەنگی بەرز و بەشیوهی ناشرین بوتریّت، بەلام بۆ ئەو کەسەى ستهمی لێدەکریت پێدەدریت، تاکوو نیشانی بدات بلیت فلان کەس ستهمی لیکردم و حەقی خۆی وەرگریّت. چونکە لەوانەیه له دۆخیکدا بیّت کە پێویست بکات دەنگ بەرز بکاتەوه بۆ ئەوهی قەدری بزانیّت و حەقی خۆی پێ بدریت. وهکو ئەوهی بلیت (خودایه مافی من دەرپێنه، خویه، له نیوان ئەو و ئەوهی دهیه ویت چارهسەری بکە له ستهم و چهوساندنه وهم). ئەمه دوعایه له بەرگریدا.

خوا کهسانی په‌یمان‌شکین و ناپاک و بی‌باوه‌رانی خوش ناویت

﴿وَأَمَّا تَخَافَنَّ مِنْ قَوْمٍ خِيَانَةً فَانْبِذْ إِلَيْهِمْ عَلَى سَوَاءٍ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْخَائِنِينَ﴾، [الأنفال:

[58]

واته: (خو ئه‌گهر بی‌گومان ترسایت له ده‌سته‌یه‌ک (که په‌یمان‌ت له‌گه‌لدا به‌ستوون) په‌یمان‌ه‌که هه‌لوه‌ش‌یننه‌وه و خیانه‌ت‌ت لی بکه‌ن، ئه‌وه تۆش له‌م کاته‌دا په‌یمان‌ه‌که بده‌روه به‌ روویاندا به‌شیوه‌یه‌کی رپک و راست، (پییان بلی که) په‌یمان‌ه‌که‌یان نرخی نه‌ماوه، چونکه به‌راستی خوا کهسانی په‌یمان‌شکین و ناپاکی خوش ناویت).

﴿إِنَّ اللَّهَ يُدَافِعُ عَنِ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ خَوَّانٍ كَفُورٍ﴾، [الحج: 38]

واته: (بی‌گومان خوا پشتگیری ده‌کات له‌وانه‌ی که ئیمان و باوه‌ریان هیناوه چونکه به‌راستی خوا هه‌موو خیانه‌تکار و کافرو بی‌باوه‌رپکی خوش ناویت).

﴿وَلَا تُجَادِلْ عَنِ الَّذِينَ يَخْتَانُونَ أَنفُسَهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَن كَانَ خَوَّانًا أَثِيمًا﴾،

[النساء: 107]

واته: (به‌رگری له‌و که‌سانه‌ش مه‌که که ناپاکن و خیانه‌ت له‌ خو‌یان ده‌که‌ن، چونکه به‌راستی خوا ئه‌و که‌سانه‌ی خوش ناویت که هه‌میشه خیانه‌تکار و تاوانبارن).

الخوان: خیانه‌تکارترینه.

بیباوه‌پ: ئەو که سه‌یه که زیاده‌په‌وی ده‌کات له کوفر و بئ منه‌تیدا.

خیانه‌ت: به مانای شکاندنی په‌یمان و به‌یعه‌ت دیت.

خودا ئەو که سانه‌ی خوش ناویت که لووتبه‌رز و خو‌به‌گه‌وره ده‌نوین

﴿لَا جَرَمَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسْرُونَ وَمَا يُعْلِنُونَ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْتَكْبِرِينَ﴾، [النحل: 23]

واته: (شتیکی راسته و گومانی تیدا نییه که خوی گه‌وره به‌ئاگایه به‌وه‌ی په‌نهانی ده‌که‌ن و ده‌یشارنه‌وه، به‌وه‌ش که ده‌ری ده‌خه‌ن و ئاشکرای ده‌که‌ن، به‌پاستی ئەو زاته ئەو که سانه‌ی خوش ناویت که لووتبه‌رز و خو‌به‌گه‌وره ده‌نوین).

خو‌به‌زلزانی: خو‌پاراستن له قبول‌کردنی حه‌قیقه‌ت له‌به‌ر سه‌سه‌ختی و خو‌به‌زلزانی. وه خو‌به‌زلزانی کاتیکه که تاک خوی به‌گه‌وره بی‌نییت و لووتبه‌رزی نیشان بدات، له کاتیکه‌دا له راستیدا وانه‌بووه. له سیفه‌ته‌کانی که‌سی خو‌به‌زلزان؛ سه‌رسام بوونییه‌تی به‌خو‌به‌وه، که ئەمه‌ش یه‌کیکه له ناشیرینترین سیفه‌ته‌کانی مرؤف و یه‌کیکه له‌و خراپه‌کاریانه‌ی که نابیت مرؤف پی‌تایبه‌تمه‌ند بیت.

خوئهوانه‌ی خوش ناویت که خوده‌نوین و فیزده‌که‌ن

﴿وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا ۚ وَالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَبِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ
وَالْمَسَاكِينِ وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَالْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ بِالْجَنبِ وَابْنِ السَّبِيلِ وَمَا
مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَن كَانَ مُخْتَالًا فَخُورًا﴾، [النساء: 36]

واته: ((ئه‌ی خه‌لکینه) ته‌ن‌ها خوا بپه‌رستن و هیج جوره شه‌ریک و هاوه‌لیکی بۆ برپار
مه‌ده‌ن و چاکه‌کار بن له‌گه‌ل دایک و باوکتان و خزمان و هه‌تیووان و هه‌ژاران و
دراوسی خزم و دراوسی نزیک و دراوسی بیگانه‌دا، و هاوه‌لی کار و سه‌فه‌ر و رپ‌بوار و
ژیر ده‌سته‌کانتاندا، به‌راستی خوئهوانه‌ی خوش ناویت که خو ده‌نوین و فیز ده‌که‌ن
و فه‌خر ده‌فرۆشن به‌سه‌ر خه‌لکید).

ئایه‌ته‌که ئاگادارمان ده‌کاته‌وه له خوده‌رخستن و لووتبه‌رزی.

هه‌روه‌ها ئه‌م ئایه‌تانه هانمان ده‌ده‌ن که دوور بکه‌وینه‌وه له خو‌به‌زلزانی، چونکه له
ئه‌خلاق خراپه‌وه‌یه، وه هه‌رکه‌سیک له‌خوبایی بی‌ت به‌رانبه‌ر به‌مرۆقه‌کان، ئه‌وا
یه‌کیک له تاوانه‌گه‌وره‌کانی ئه‌نجام داوه.

خودا له سنووردهرچووان و زیاده‌ره‌وانی خوش ناویت

﴿وَهُوَ الَّذِي أَنشَأَ جَنَّاتٍ مَّعْرُوشَاتٍ وَغَيْرَ مَعْرُوشَاتٍ وَالنَّخْلَ وَالزَّرْعَ مُخْتَلِفًا أُكْلُهُ
وَالزَّيْتُونَ وَالرُّمَّانَ مُتَشَابِهًا وَغَيْرَ مُتَشَابِهٍ ۗ كُلُوا مِنْ ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَآتُوا حَقَّهُ يَوْمَ حَصَادِهِ ۗ
وَلَا تُسْرِفُوا ۚ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ﴾، [الأنعام: 141]

واته: (خو هه رئه و زاته‌یه که باخاتی به‌رزی لق و پویداری به‌ریا کردووه و باخاتی
نزمی په‌رش و بلاویشی به‌دی هی‌ناوه، و خورما و کشتوکالی جوراوجویش که شیوه و
قه‌باره و په‌نگ و تام و بوئیان له خواردندا جیایه، له زهیتوون و هه‌ناری له‌یه‌ک چوو،
هه‌روه‌ها له‌یه‌ک نه‌چوو، بخون له به‌روبوومه‌که‌ی کاتیک ده‌یگریت و پروژی چین و
دروینه مافی (هه‌ژارانی) لی‌بدهن و زیاده‌ره‌وی مه‌که‌ن، چونکه خوا له سنوور
ده‌رچووان و زیاده‌ره‌وانی خوش ناویت).

﴿يَا بَنِي آدَمَ خُذُوا زِينَتَكُمْ عِندَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا ۚ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ
الْمُسْرِفِينَ﴾، [الأعراف: 31]

واته: (ئه‌ی نه‌وه‌ی ئاده‌م، خوتان برازیننه‌وه به‌پوشاک له‌به‌رکردن، له کاتی هه‌موو
نوئیز و چوونه ناو مزگه‌وتیکدا، بخون و بخونه‌وه (له ناز و نیعمه‌ته‌کان) به‌لام
زیاده‌ره‌وی مه‌که‌ن، چونکه به‌راستی خوا له سنوور ده‌رچووان و زیاده‌ره‌وانی خوش
ناویت).

پروژه‌کافی روش‌نایی قورئان

زیاده‌په‌وی: زیاده‌په‌وییه له شتی‌کدا، واتاکه‌ش به پی‌ پیگه‌ی خوی له ئایه‌ته‌که دایه، زیاده‌په‌وی له‌وانه‌یه (چه‌واشه‌کاری، نه‌زانی، یان زیاده‌په‌وی له‌خه‌رجکردن بیت).
خودا هه‌موو ده‌رمانی‌کی له نیو ئایه‌ته‌کانیدا کۆکردۆته‌وه، و فه‌رموویه‌تی: (بخۆن و بخۆنه‌وه، و ئیسراف مه‌که‌ن).

ده‌پارێینه‌وه که‌وا له کۆمه‌له‌ی خۆشه‌ویستانی خوا بین، له‌گه‌ڵ رێز و سوپاسی ده‌سته‌ی ئەندامانی روش‌نایی قورئان.